

Rijksoverheid

Letterlijke tekst persconferentie na ministerraad 1 mei 2020

Mediatekst | 01-05-2020

Letterlijke tekst van de persconferentie van minister-president Rutte na afloop van de ministerraad op 1 mei 2020. Bekijk de [hele persconferentie via YouTube](#).

Inleidend statement minister-president Rutte

Goedemiddag. Ook vandaag in de ministerraad uiteraard uitvoerig stilgestaan bij het coronavirus. Ik heb niet heel veel nieuwe dingen te melden sinds de persconferentie van woensdag. Maar laat ik u een paar dingen schetsen waar we het over gehad hebben. En dat is toch ook vooral over de enorme impact die dit allemaal heeft op de samenleving. Zoals denk ik ieder van u en ik zelf en alle mensen die dit volgen, alle 17 miljoen Nederlanders, allemaal een persoonlijk verhaal hebben wat dit voor hen betekent. En in het bijzonder natuurlijk als je kijkt naar mensen met een kwetsbare gezondheid. De zorgen die zij zich maken. Mensen met een eigen bedrijf in de horeca, maar goed waar dan ook, in de recreatiesector, bedrijven in de sierteelt, noem maar op. Die je probeert natuurlijk proberen te ondersteunen zo goed mogelijk met de noodpakketten die gemaakt zijn. Maar nog steeds heeft dat natuurlijk een enorme gevolgen voor mensen die zo'n bedrijven. De mensen die er werken. Die zorgen zijn enorm. En dat betekent ook dat iedereen niets liever wil dan dat je natuurlijk zo snel mogelijk weer terug kan naar een vorm van normaal. Dat zal dan een nieuw normaal zijn want we zullen ook in de toekomst, is toch de verwachting, zolang er geen vaccin is, zolang er nog geen medicijnen zijn, zolang de groepsimmunitet op het lage percentage staat waar het lijkt te staan, zal je toch echt lange tijd nog te maken, mogelijk langere tijd, te maken hebben met de anderhalve meter, de hygiëne-eisen en alle andere zaken. En ik kan alleen maar zeggen dat ook wij niets willen, liever willen, dan de maatregelen zo snel mogelijk versoepelen. Dat we daarbij natuurlijk met elkaar kunnen vaststellen dat er echt ook voortgang is geboekt in de afgelopen weken. Je ziet dat er meer ruimte is. We hebben ook de mogelijkheid nu om te besluiten de basisscholen weer wat ruimte te geven, weer wat perspectief te bieden op sport voor jongeren en we kijken de komende weken natuurlijk wat verder kan. Juist ook tegen de achtergrond dat we ons realiseren hoezeer deze periode voor heel veel mensen met heel veel zorgen is omgeven. En dat staat nog even los van überhaupt de impact van dit virus op ons allemaal. Het feit dat we toch nu in een heel ander land leven en ons dagelijks levne zich anders voltrekt dan dat normaal zou zijn. Ik praat hier natuurlijk in het bijzonder over waar de gevolgen nog groter zijn dan het voortbestaan van een bedrijf, het voortbestaan van de eigen baan, direct ook kan raken. Nogmaals, heel belangrijk dat we met elkaar zorgen dat we meer ruimte krijgen. Ruimte, daarmee bedoel ik dat het virus zich langzamer verspreid, dat de zorg het verder aankan, dat we mensen met een kwetsbare gezondheid en ouderen zo goed mogelijk kunnen beschermen zodat je ook stap voor stap verder kunt kijken wat er mogelijk is om weer ruimte te geven aan onze economie en uiteraard aan scholen en anderen.

Uiteraard ook vooruit gekeken naar 4 en 5 mei. Dit worden natuurlijk heel bijzondere 4 en 5 mei. Twee dagen die dit jaar in het teken staan van 75 jaar vrijheid. Die we ons allemaal denk ik heel ander hadden voorgesteld. Samen met de Koningin, de Koning, de voorzitter van het Nationaal Comité 4 en 5 mei en de burgemeester van Amsterdam zal ik maandag op De Dam zijn voor de Nationale Herdenking. En niet eerder was die Dam zo leeg tijdens de Nationale Herdenking. Maar goed, misschien dat in die stilte de boodschap van de herdenking luider klinkt dan ooit. Wat dat betreft denk ik dat het coronavirus ons ook wel met de neus op de feiten drukt hoe belangrijk onze vrijheid is. En dat we de afgelopen week hebben kunnen ervaren welke kracht er ook zit in onze samenleving, welke enorme verbondenheid er zit in onze samenleving. En ik hoop en verwacht dat we op 4 en 5 mei natuurlijk stilstaan bij de dodenherdenking, stilstaan bij de bevrijding. Misschien toch ook wel even in ons achterhoofd hebben de heel bijzondere fase waarin wij ons in onze geschiedenis nu zelf bevinden en dan met extra reflectie denk ik kijken naar die herdenking en die bevrijding. Dat even als inleiding.

Aanpak coronavirus

LAMBIE (RTL NIEUWS)

Meneer Rutte, volgende week is er weer een ministerieel crisisoverleg en kunnen bijvoorbeeld de contactberoepen zoals de kappers dan heel misschien een versoepeling verwachten?

RUTTE

Kan ik nu nog niks over beloven. Nee, kan ik niks over beloven. Kan nog niet zeggen of dat wel of net op de agenda staat. Hangt echt af van hoe het zich ontwikkelt. We hebben natuurlijk gezegd: we kijken naar twee dingen nu in het bijzonder. Dat is naar het algemene beleid rond mondkapjes, wat vind je daarvan? Op basis van advisering die we zo snel mogelijk hopen te krijgen. Tegen die achtergrond kijk je ook naar wat dan is gaan heten de contactberoepen. Denk aan de kappers. Ik kan geen beloften doen dat dat volgende week is. Maar we hopen wel zo snel mogelijk daar duidelijkheid over te hebben.

LAMBIE

Maar maandag komen de experts bij elkaar, die adviseren daarover. Dus dan zou het woensdag kunnen, of is dat dan toch te hoopvol?

RUTTE

Ik vind niet dat ik als ik niet zeker weet dat ik iets in het vooruitzicht kan stellen dat ik hier die indruk moet wekken. Dus hoe eerder hoe beter, maar dat geldt voor de hele economie. Het liefst zou ik natuurlijk morgen zeggen tegen alles en iedereen: ga weer aan de gang. Maar dat kan simpelweg niet. Want het virus is nog op een veel te gevaarlijk niveau onder ons. Maar specifiek, voor kappers, hoe verhoudt zich dat met de mondkapjes, überhaupt mondkapjes, daar hopen we zo snel mogelijk meer duidelijkheid over te geven.

LAMBIE

Zit daar nog een bepaalde volgorde in waar u als eerste naar kijkt? Bijvoorbeeld die contactberoepen of toch misschien de horeca?

RUTTE

We hebben eerder aangekondigd dat we het hele pakket verlengen met uitzondering van de verruimingen in het onderwijs en de sport voor jongeren. Dat we wel al hopen eerder iets te kunnen zeggen over hoe gaan we om met mondkapjes en tegen de achtergrond van het omgaan met mondkapjes: wat zou dat kunnen betekenen voor contactberoepen? Dus dat hoeft zich niet strikt te

houden aan dat ritme van verlenging tot 19 mei. Maar ik ga hier ook niet beloven dat dat eerder is. Dat weten we gewoon nog niet.

BREEDVELD (NOS JOURNAAL)

Meneer Rutte, zou het verstandig zijn om zo snel mogelijk duidelijkheid te geven over het gebruik van mondkapjes buiten de zorg?

RUTTE

Nou ja nogmaals, wij hopen snel advies te krijgen. Er zijn natuurlijk heel verschillende opvattingen over mondkapjes, ook de risico's die het met zich meebrengt voor de gezondheid en of het wel zou kunnen bijdragen. Dus dat verwachten we zo snel mogelijk en dan zullen we daar iets over zeggen.

BREEDVELD

Ja, maar is het verstandig om dat zo snel mogelijk te doen. Omdat, inderdaad u zegt het zelf, er zijn verschillen van mening over. In het buitenland wordt het wel geadviseerd, wordt het zelfs verplicht.

RUTTE

Niet overal, in Denemarken niet.

BREEDVELD

Zeker niet, nee, in sommige landen wel in sommigen niet. Maar zeker ook in het licht van allerlei beroepsgroepen die nu zeggen: met mondkapjes denken wij dat het wel kan. Daarop voorsorteren. Kortom, een hoop onduidelijkheid.

RUTTE

Nou onze eerste zorg is natuurlijk de zorg. Daar weten we dat in heel veel beroepen in de zorg waar er direct patiëntcontact is van belang is om een bepaald type mondkapjes te gebruiken. Dus het was, maar goed die voorschriften zijn er, die zijn er ook in een aantal medische contactberoepen. Daar wordt al gebruik gemaakt van mondkapjes. Waar je nu over praat is wat kunnen mondkapjes betekenen voor contactberoepen buiten de medische contactberoepen. Dus zoals bij de kappers. Wat kunnen mondkapjes betekenen voor het openbaar vervoer, wel of niet, ja, nee, is dat, gaat dat iets bijdragen aan extra bescherming en zou je daarmee niet strikt genomen die anderhalve meter in het openbaar hoeven te handhaven. Want daarmee, zie het item in het NOS Journaal gisteren, ben je ook weer heel veel capaciteit in het openbaar vervoer kwijt. Maar we weten het nog niet. We wachten op de advisering. En we kijken dus in het bijzonder nu naar de advisering van mondkapjes op het terrein van die contactberoepen, zoals de kappers, ja, nee en het openbaar vervoer, ja, nee.

BREEDVELD

We zien steeds meer bedrijven die eigenstandig maatregelen nemen en zeggen: bij ons in het bedrijf wel mondkapjes. Maar je ziet ook dat bedrijven die dus niet de specialistische mondkapjes, maar andersoortige mondkapjes. Maar de meest beschermende nu wel opdrachten krijgen om te produceren voor het buitenland. En zeggen: als Nederland niet snel komt met opdrachten hebben we ze straks gewoon niet meer voor Nederland omdat we dan aan het produceren zijn voor ons omringende landen.

RUTTE

Er is zoveel te doen. En er zitten ook echt, het is niet alleen maar. Er zitten niet alleen maar positieve kanten aan die mondkapjes. Er zijn ook echt risico's mee verbonden. Als je ze verkeerd gebruikt kunnen ze eerder bijdragen aan de verspreiding dan dat het minder wordt. Dus we gaan even goed kijken wat de adviezen zijn.

BREEDVELD

Maar je zou ook kunnen denken aan mensen bijbrengen hoe ze dat moeten kunnen doen.

RUTTE

Ja, maar zelfs dan is het nog niet zo makkelijk. Dus laten we maar eens even kijken waar de adviseurs mee komen. Maar in ieder geval waar het betreft de kappers, wel niet. OV wel niet, hopelijk snel meer te weten.

BREEDVELD

Het gaat ook om het bezoeken van ouderen. Die vereenzamen nu. Met het juiste gebruik van mondkapjes kunnen die misschien wel bezoek krijgen.

RUTTE

Ik zou daar nu niet al te hoopvol op zijn. Want nogmaals: het mondkapje is niet de oplossing in alle opzichten voor de verspreiding van het virus. En bij verkeerd gebruik is er eerder meer verspreiding dan minder verspreiding. Dus let op. Het is niet voor niets dat daar in Europa ook heel verschillend naar gekeken wordt. Het staat iedereen vrij een mondkapje voor te doen. We leven in een vrij land. Dus als bedrijven daartoe besluiten is dat aan die bedrijven. Maar u vroeg: wat is de advisering vanuit het kabinet. Daar hebben we advies over gevraagd en berichten dat we in eerste instantie op prioritair: ja, nee, bij de kappers et cetera en het OV.

BREEDVELD

Ja, nee. Maar mijn vraag is eigenlijk: is het niet verstandig om daar zo snel mogelijk mee te komen?

RUTTE

Alles wat we nu doen wil je zo snel mogelijk alles. Maar we zitten met een uiterst complexe crisis. En ik zou echt aandacht willen vragen voor het feit dat de grote interesse in de mondkapjes. Het is niet zo dat daarmee het probleem van het virus is opgelost. Die verwachting heb ik zeker niet op basis van wat we er nu allemaal van weten. Het kan een bijdrage leveren. Wellicht in bepaalde omstandigheden. Maar het zal dit toch ook nog beperkt zijn is de verwachting. Maar goed, daar gaan we ons even heel precies over laten adviseren.

DE WINTHER (DE TELEGRAAF)

Ja, meneer Rutte, nog even over die advisering hé. Want u zegt: we zijn aan het wachten op een advies. In het vorige OMT advies stond dat het OMT nog niet eensluidend was over de mogelijkheid. Er was deze week was er geen OMT. Waarom trouwens niet? Kunt u dat misschien uitleggen?

RUTTE

Dat weet ik niet.

DE WINTHER

Is dat in tijden van crisis niet gewenst dat deze club mensen elke week bij elkaar komt?

RUTTE

Nee. Nee hoor, dat werkt anders. Dat ritme hangt ook af natuurlijk van de advisering die voorlig en het is niet zo dat dingen sneller gaan als het OMT vaker vergaderd. Daar zit geen verband tussen.

DE WINTHER

Maar we zijn dus weer een week verder. En volgende week komt er wel weer een OMT bij elkaar. U doet voorzichtig. U weet nog niet of er dan al naar aanleiding van die vergadering een besluit kan worden

genomen. Kunnen we daaruit concluderen dat zolang het OMT het niet eens is over de toepassing van mondkapjes, er ook geen besluit van het kabinet wordt genomen?

RUTTE

Nee, dat is een onterechte conclusie. Zou het OMT op een bepaald onderdeel van de advisering niet eensluidend zijn, dan kunnen wij natuurlijk zelf de knoop doorhakken. Dat kan altijd. Maar daar loop ik niet op vooruit.

DE WINTHER

Maar dat waren ze vorige week ook niet. Dus dan had u dat toen toch ook al kunnen besluiten?

RUTTE

Ja, maar de indruk bestaat nu dat de vraag of kappers open of dicht kunnen en anderen helemaal afhankelijk is van de vraag van de mondkapjes. Maar er speelt natuurlijk meer. Wat meer speelt is dat Nederland al veel meer sectoren open had dan eigenlijk alle andere landen in Europa, behalve Zweden. Dus in Nederland kon je al gewoon naar de winkel. Heeft er nooit een politieman voor je deur gestaan als je naar buiten wil. Dus in Nederland is al veel meer, ook in de economie zijn veel meer sectoren door gegaan dan andere landen. Wat we precies moeten weten is natuurlijk: hoe staat het nu met de verspreiding van het virus? Dus de vraag of een kapper open of dicht kan, betekent ook extra verplaatsingen. Een aspect bij de vraag of de kapper open of dicht kan, is natuurlijk ook dat mondkapje. Maar het is niet zo dat het daar alleen op wacht. Wij zijn natuurlijk steeds ook aan het kijken met elkaar naar hoeveel besmettingen zijn er. Hoe gaat het met de snelheid van de verspreiding van die besmettingen. Dat zijn hele belangrijke cijfers waarop je probeert te sturen. Je zag in Duitsland vorige week hoe dat richting de één kroop. En weer omlaag ging. Je kijkt altijd in de achteruitkijkspiegel van twee drie weken, omdat het twee, drie weken duurt voordat mensen uiteindelijk in het ziekenhuis en in het ernstigste geval zelfs op de IC komen. Dus het is niet zo dat die kwestie van de kappers helemaal alleen samenhangt met die mondkapjes. En als we daar nou maar een antwoord op hadden, dan konden de kappers open. Zo simpel is het niet.

DE WINTHER

Is het dan eens een positief advies van het OMT volgende week niet bepalend of die kappers open mogen?

RUTTE

Is een belangrijk punt. Omdat bij de kappers los van kun je wat extra verruiming aanbrengen in het openzetten van de economische sectoren. En ik hoop van harte: asjeblijft, ja natuurlijk, hoe eerder hoe beter. Dat geldt voor meer sectoren. Speelt bij die kappers specifiek mee, nog de onduidelijkheid over wel of geen mondkapje. Maar het is niet zo dat het alleen daarvan afhankelijk is en of we (onverstaanbaar, red.) op dat mondkapjes advies wachten.

DE WINTHER

Nog één vraag over de IC bedden als het mag. We krijgen natuurlijk de afgelopen tijd gelukkig veel goed nieuws daarover te zien. Dat we die capaciteit veel minder nodig is en dat ook het aantal bezette bedden gestaag daalt. Heeft het kabinet voor zichzelf een ondergrens bedacht – of eigenlijk misschien een bovengrens – van een moment wat het getal: ik zeg 500 is. Dat u denkt: dat betekent dat wij meer kunnen gaan doen met de versoepeling van de maatregelen.

RUTTE

Nee, zo kijken we er niet naar. Want de IC bedden die dalen. En we vermoeden ook dat die verder blijven

dalen. Je ziet nu op dit moment per dag zo tussen de 15 en 25 opnames. Als mensen daar 15 tot 20 dagen liggen kun je ongeveer uitrekenen hoeveel je er op dit moment nodig hebt. Dat is tussen de vier, vijf, zeshonderd. Nou, neem nog een veiligheidsmarge. Dan is dat ongeveer het aantal bedden wat je waarschijnlijk langere termijn nodig hebt voor COVID patiënten. En daaronder zal het waarschijnlijk niet snel komen. Nee, waar je naar kijkt is de snelheid waarmee het virus door de samenleving gaat. Dat dat onder die beroemde één blijft. In combinatie met hoeveel besmettingen zijn er überhaupt. Je kijkt ook natuurlijk wel naar de ziekenhuis opnames, want dat is eigenlijk een heel recent cijfer wat je iedere dag hebt. Daar zit dan geen vertraging in. Dat is het cijfer van die dag, net zoals de IC opnames. En je probeert uit dat geheel probeer je zo goed mogelijk een beeld te creëren over wat is er mogelijk. Natuurlijk zijn we ook aan het kijken bij die gezondheidszorg heel specifiek: wat moet je langere termijn doen. Want als je ervan uitgaat dat je dus langere termijn in Nederland te maken zult hebben. En in heel veel landen met mensen die overlijden door COVID. Het teruggaan naar 0 is onmogelijk. Je kunt niet zeggen: we gaan helemaal terug naar, niemand sterft meer aan deze ellendige virus. En er komt ook niemand meer op de IC. Als je dat zou doen, als je helemaal naar 0 terug zou willen. Dan moet je heel lang de economie sluiten. Dat heeft nu enorme gevolgen. Dus wat je doet is wat ik ook in mijn tv-toespraakje zei zes weken geleden. Je stuurt op het beschermen van de ouderen. En het beheersbaar houden van de gezondheidszorg. Nou, bij die gezondheidszorg betekent dat dus dat je moet kijken: hoeveel bedden heb je waarschijnlijk ongeveer nodig de komende tijd zolang er geen vaccin is. Hoeveel bedden heb je ook nodig voor de auto ongelukken en hartaanvallen. En hoeveel bedden had je ook altijd al nodig vanwege geplande operaties. Dus dat betekent dat je moet gaan nadenken over hoe je bijvoorbeeld bij de IC-capaciteit je structureel op een wat hoger niveau gaat zitten. Dat doe je trouwens wel in een periode waarin de mensen daar totaal overwerkt zijn zo langzamerhand natuurlijk. Dus dat is iets waar je ook rekening mee hebt te houden. En mensen ook even (onverstaanbaar, red.). Maar dat kan ook denk ik omdat het nu aan het dalen is. Maar het is niet zo dat we nu zeggen als het vierhonderd is, of driehonderd, dan kan er meer. Daar sturen we nu niet op. Je kijkt wel naar het geheel van de zorg: kan die het aan. En op dit moment gaat dat niet verkeerd. Maar nogmaals, ben je gewoon aan het kijken hoe snel verspreid het virus zich. Want dat kan namelijk weer tikken geven.

HOEDEMAN (AD)

Meneer Rutte, er is ook veel onrust in de horeca. Vanochtend heeft in het Algemeen Dagblad de horeca namens Laurens Meijer gezegd: als de overheid niet met meer passende financiële maatregelen over de brug komt, dan gaan mijn horeca zaken vanaf 1 juni of eerder al weer open. Hij krijgt online met een petitie steun van duizend café eigenaren. Hoe kijkt u naar deze beweging?

RUTTE

Nou, ik snap natuurlijk dat ze zich zorgen maken. Ik heb het net gezegd. Het is natuurlijk verschrikkelijk als jij een mooi café hebt of een restaurant of een terras, of allemaal. Dat je op dit moment dicht bent. Ja, mijn hart bloed. Want iedereen denk ik die liefde heeft voor ondernemers, begaan is met de mensen die werken bij de ondernemers. Mensen die misschien ook wel zelf gebruik maken van zoiets, dat graag doen, van onze horeca. En zoveel mensen dat doen. Dus ja, daar leef ik zeer mee mee. En ik snap ook de noodkreet van deze man. En je hoopt natuurlijk ook zo snel mogelijk ook daar dat er mogelijkheden zijn. Maar het ligt niet aan mij. Het ligt aan de verspreiding, de snelheid waarmee dat virus zich verspreid. En zolang dat nog op een hoog tempo gaat en de risico's zijn er. Als je heel snel allerlei economische sectoren verder open zet, dat dan daardoor de verspreiding weer veel sneller gaat. En daarmee ook de zorg weer overstroomt. Dan overspoeld wordt door nieuwe patiënten. Nogmaals, ik zei het net al tegen dhr. De Winther: de kans dat je geen doden meer hebt in Nederland de komende tijd. Geen ziekenhuisopnames, die lijken klein. Want dan moet je de horeca voor de komende jaren dichthouden. Dat gaat natuurlijk ook niet. Dus je zult blijven sturen op een ja, dat je accepteert dat er

langere termijn mensen ziek worden door het virus. Dat is onvermijdelijk. Anders is de economie ook helemaal kapot. Maar het moet wel, de ouderen en de kwetsbaren moeten goed beschermd kunnen worden. De zorg moet het aankunnen. Maar ik snap natuurlijk het signaal van deze man. Het is een noodkreet. Zo heb ik het maar begrepen.

HOEDEMAN

Maar de situatie die zou kunnen ontstaan namelijk dat we die horeca zaken niet open mogen. En ze gooien de boel toch los. Wat gebeurt er dan?

RUTTE

Jongens, dan zitten we. We zitten nu 1 mei. Dan heb je het over 1 juni. Ik beschouw het als een noodkreet. Dus ik heb dat niet letterlijk genomen. Maar ik snap de noodkreet van deze man.

HOEDEMAN

Ja, aanvullend een andere vraag over hetzelfde virus. Donald Trump heeft vanochtend op een persconferentie gezegd dat hij beelden heeft gezien van zijn inlichtingendiensten dat het coronavirus zou zijn ontwikkeld in een Chinees laboratorium in Wuhan. Zijn die beelden ook gedeeld met uw inlichtingendiensten?

RUTTE

Niet dat ik weet. Nee.

HOEDEMAN

Hoe weegt u deze informatie?

RUTTE

Hmm?

HOEDEMAN

Hoe weegt u deze informatie?

RUTTE

Ja, voor ons onbekend waar dat vandaan komt. Dat zegt mij niets. Nee. Heb ik geen aanwijzingen voor. Nee hoor.

VAN LEEUWEN (BNR)

Aansluitend op die horeca ondernemers ook. Ik heb een, er is ook een petitie van ondernemers. Die petitie heet: zorg nu voor een intelligente open-up. Die zeggen: waarom geeft u ons niet meer verantwoordelijkheid. Kijk naar Zweden. U bent een liberaal. Geef ons gewoon zelf die verantwoordelijkheid om goed om te gaan met anderhalve meter en misschien zelf een mondkapje aanschaffen.

RUTTE

Maar die geven we. Dat was een misverstand met die protocollen. Dat wij die dan allemaal gaan zitten vaststellen. Klopt dit protocol wel? Nee, als een economische sector open kan, dan vermoed ik – heel precies gaan we dat natuurlijk wel bekijken – dat je zegt: houd je aan de anderhalve meter. Zorg dat je aan de hygiëne voorschriften voldoet. Et cetera. Daarom kan er ook gehandhaafd worden dan. Maar het is verder verantwoordelijkheid van een sector om dat te doen. Dus dat voel ik zeer mee met ze.

VAN LEEUWEN

Dus als Koninklijke Horeca Nederland zegt: nou, wij houden ons aan die anderhalve meter. We voldoen aan al die eisen, we nemen verantwoordelijkheid. Dan mogen we dus wel open?

RUTTE

Nee, want ik heb heel vaak uitgelegd: helaas niet. Ik zou dolgraag willen. Dat ligt niet aan mij. Het ligt aan het virus. Dat kan niet omdat je dat pas kunt doen als je uit alle cijfers die wij hebben over hoe dat virus door de samenleving raast. Zegt: je kunt dat verantwoord doen. Omdat een individueel restaurant, café zich kan houden aan de anderhalve meter. Maar het betekent ook meer drukte, meer mensen op straat, dus meer risico's dat dat virus gaat verspreiden. Dat is ook onvermijdelijk. Bij elke opening van een economische sector houden we ons allemaal perfect aan de anderhalve meter, zal er altijd ook een impact zijn op de verspreiding van het virus. Dat calculeer je in. Alleen dat moet beheersbaar zijn. Want als dat teveel wordt dan krijg je natuurlijk dat daardoor die verspreiding zo snel kan gaan dat die beroemde hockeystick weer ontstaat, dat je boven de 1 komt. Dus het is niet zo dat als een sector een protocol heeft en het perfect geregeld heeft, bioscopen bijvoorbeeld hebben het volgens mij ook begreep ik helemaal voor elkaar, maar daarmee kun je nog niet zeggen: dan kan de bioscoop open. Want dat leidt ook weer tot meer druk op het openbaar vervoer, op straat, het risico dat mensen tegen elkaar opbotsen. En dat risico moet je meewegen tegen de achtergrond van hoe snel verspreidt dat virus zich nu? We zitten nu onder die 1. De ziekenhuizen beginnen enigszins, nog lang niet op orde, maar daar begint in ieder geval die coronacrisis begint daar nu iets beheersbaarder te worden. Maar er zijn nog heel veel uitgestelde operaties die moeten plaatsvinden. Dus je kijkt naar al die cijfers. Maar dan is het wel zo en daarmee ben ik positief dat als een sector daarover heeft nagedacht en wij zouden zeggen: joh, het kan nu want we durven het aan, zoals we het nu aandurven op 11 mei met de basisscholen en met een aantal sportactiviteiten voor jongeren. Als je op een gegeven moment later zegt: er kan meer, ja weet je, dan is het wel heel fijn dat erover is nagedacht maar het is niet omgekeerd, er is over nagedacht en dus kan het open omdat zo'n café natuurlijk niet midden in een zee staat in z'n eentje. Dat is natuurlijk onderdeel weer van een samenleving waar dan meer verkeer ontstaat.

VAN LEEUWEN

Begrijpt u wel dat ook ondernemers die kijken naar Zweden, dat die zoiets hebben van: we zitten in een soort coronadictatuur, dat dat zo voelt voor die mensen...

RUTTE

Nou dat snap ik echt niet, Nederland heeft buiten Zweden zo'n beetje de meest liberale lockdown van Europa. We hebben nooit politiemensen voor deuren gezet. We hebben altijd tegen mensen gezegd: dit zijn de feiten en wij denken dat het verstandig is dat u thuisblijft zoveel mogelijk. Dat doen mensen op hele grote schaal. Werk zoveel mogelijk thuis, dat doen mensen. Dat is ook Nederland. Volgens mij is er altijd maar beperkt respect voor de politiek in Nederland maar als dan wij zeggen in zo'n crisis op basis van alle feiten: jongens, dit is hoe wij zien en op grond van die feiten vragen wij aan Nederland om zoveel mogelijk thuis te blijven, zoveel mogelijk thuis te werken, dan zie je dat Nederland niet zegt omdat Rutte dat zegt maar ook omdat de feiten dat substantiëren. Dat past ook een beetje bij het anarchistische Nederland. Daar ben ik ook heel blij om overigens, want ik hou zelf ook niet van hiërarchie. Dus ik ben heel blij dat we het zo gedaan hebben dat mensen daar vanuit de inhoud opvolging aan geven en zeggen: oké, als dat de feiten zijn. Dus ik zie, dictatuur begrijp ik echt niet.

VAN LEEUWEN

Dat probleem is denk ik soms het gebrek aan transparantie dat mensen, u verwijst naar experts, naar

een besloten club waar dingen worden bedacht. En dat niet alle burgers dat zien en begrijpen, die transparantie mist.

RUTTE

Die discussie heb ik ook gevolgd in de media, die verbaasde me een klein beetje, maar goed prima. Het verslag van dat Outbreak Management Team is gewoon openbaar. Daar vindt discussie plaats tussen mensen die ook niet alles precies weten. Maar niet alles is bekend van dit virus jongens. Er zitten tientallen experts aan tafel die op basis van de kennis die ze hebben en de nieuwe inzichten die iedere dag zich ontwikkelen, met elkaar gesprek hebben over oké, er ligt dit, we hadden het net over de mondkapjes, dan zie je dat ze iets meer tijd nemen, wat ook prima is, want het is niet allemaal zwart of wit of plus of min, het zijn afwegingen. En ik vind het ook belangrijk dat die experts de kans krijgen dat een beetje in vertrouwen te doen. En dan vervolgens een gewogen oordeel komen, wat niet feilloos is. Ook daar kunnen fouten in zitten. Ik heb het vaker gezegd hè, als we gaan evalueren dan zullen heel veel dingen te vroeg, te laat, en als ze op tijd waren, waren ze te veel of te weinig, dat gaat allemaal gebeuren. Dat is onvermijdelijk als je probeert te sturen in een crisis waarbij een fenomeen, dit virus, waar je gewoon nog weinig van weet.

HAMER (ANP)

Nu begrijp ik dat de horeca en ook andere bedrijven trouwens,

RUTTE

iets harder, sorry.

HAMAR

Ik begrijp dat de horeca en ook andere bedrijven trouwens heel erg dwarszit dat ze te weinig geld krijgen uit die noodregelingen. En de horeca zegt dan ook van: er moet eigenlijk meer geld bij en we zitten nu al een tijdje met die noodregelingen, althans die zijn al een tijdje aan de gang, wordt er nu ook over nagedacht... Is het kabinet actief bezig om dat noodpakket uit te breiden? Bepaalde noodregelingen?

RUTTE

Dat hebben we steeds gedaan hè. Op een gegeven moment de sierteelt en de patataardappelen en we zijn aan het kijken naar een deel van het flexwerk, we kijken naar seizoensarbeid buiten de sectoren die we al onder, die we al in beeld hebben. Dus we zijn steeds bezig, de cultuursector hebben we natuurlijk pas gehad. We zijn steeds aan het kijken waar kun je. De horeca maakt natuurlijk op zich gebruik van heel veel bestaande regelingen, maar er was ook een verzoek vanuit de Kamer en dat gesprek is ook gaande met de horecasector om daar nog eens even specifiek naar die sector te kijken. Dus die gesprekken vinden plaats, dus ja volgens mij laten we steeds zien dat als er in onze ogen witte vlekken in de regelingen zitten, die zijn natuurlijk allemaal onder stoom en kokend water gemaakt, die dekken 80, 90 procent van de problemen af. Maar daar hou je natuurlijk 10, 20 procent over waar je dan zoals altijd in een crisis, je besteedt 80 procent van je tijd aan 20 procent uiteindelijk van de omvang, zo hoort dat ook. Dat is de hele staart van issues en daar kijken we nu ook, zitten we in gesprek, niet zelf maar Mona Keijzer, Eric Wiebes met de horecasector.

HAMAR

Maar zijn deze regelingen nu voor één kwartaal bedacht of ook lopen die gewoon door in het volgende kwartaal?

RUTTE

Ze waren bedoeld voor één kwartaal maar we hebben al eerder gezegd: het is natuurlijk zeer waarschijnlijk dat je ook voorbij dit kwartaal nog steun zult moeten geven. Daar zijn we ook alweer naar aan het kijken. Hoe zou dan zo'n pakket eruit moeten zien na afloop van het kwartaal en wat kun je leren van de inzichten in het eerste kwartaal.

HAMAR

Oké. Iets anders nog over dat onderzoek in China. Is Nederland er dan wel voor dat...

RUTTE

Welk onderzoek in China?

HAMAR

In China.

RUTTE

Welk onderzoek in China?

HAMAR

Naar de oorsprong van het virus. Is Nederland er nu wel voor dat er een onafhankelijk internationaal onderzoek komt naar de oorsprong van het virus?

RUTTE

De WHO doet onderzoek ernaar denk ik? Ik weet verder niet. Dat doet de WHO toch? Dat gaan we niet zelf doen, we hebben het nu even te druk zelf met het virus onder controle krijgen.

HAMAR

Nee, dat begrijp ik maar er zijn allerlei haken en ogen aan dat onderzoek.

RUTTE

Ja, heb ik niet precies in beeld. Volgens mij is daar de WHO voor ingesteld om dat te doen. Daar heb ik niet informatie over. Dat zou ik even moeten uitzoeken. Maar het internationale onderzoek dat zou ik even bij de WHO willen laten.

DE KRUIF (NIEUWSUUR)

Ja, over het heropenen van Nederland. Als dat op den duur kan, in hoeverre wordt er achter de schermen aan scenario's gewerkt van eerst de horeca, dan pretparken, ik noem het maar, elke twee weken iets. Wat is de, kunt u een stip op de horizon geven?

RUTTE

Ja, heb ik van de week gezegd ook al even naar aanleiding van het Spaanse model, want die hebben dat die doen dat in batches, dus om de zoveel weken schetsen zij een perspectief. Ik kan me ook zoiets voor Nederland voorstellen maar dan moeten we eerst nog wel even heel precies nog weten hoe het nu staat met de verspreiding van het virus en de cijfers zijn echt nog niet zo geweldig dat je daar nu al grote aankondigingen over kunt doen. Maar ik vind het wel logisch dat als dat moment daar is dat je zegt: oké, weet je, het is nu echt wel even zo ver zijn we het aan het indammen dat we denken dat we risico's kunnen nemen, dat je dan ook een scenario schetst en zegt: joh, dan kun je over twee weken kunnen we misschien dit type bedrijven... Met scholen hebben we gedaan al hè. 11 mei hebben we gezegd de basisscholen en na een tijdje gaan we kijken of ze ook helemaal open kunnen. En misschien 1 juni, hebben we gezegd, het voortgezet onderwijs. Zoiets kun je je ook heel goed voorstellen dat je dat zo in

stappen doet en dat je dat ook bekend maakt. Maar dan zal er altijd bij gezegd worden: afhankelijk van hoe de cijfers zich ontwikkelen. Dus niet een route waar mensen rechten aan kunnen ontlenuen want als dat virus zich toch weer de kop op steekt plotseling op plekken waar je het niet verwacht of er komen uitbraken die je niet hebt voorzien of ontwikkelingen die nopen tot heroverweging, dan moet er wel weer ruimte voor zijn.

DE KRUIF

U zegt dus dat gaat er komen, een soort van heropeningskalender?

RUTTE

Nou, dat is nu, dat gaat een stap verder. Nee, wat ik zei is dat wij geïnteresseerd kijken naar wat Spanje daar doet want wat die, ik dacht de Zwitsers dat ook doen nu, die schetsen dan ja ik noem het maar even batchgewijs, in stappen of in blokken, van nou als het nou goed blijft gaan dan kun je over twee weken dit en als het dan goed blijft gaan zou je over vier weken zus en over zes weken dat kunnen doen. Zo'n benadering is denkbaar maar ik zeg niet dat we die kiezen. Ik zeg alleen dat we ernaar kijken.

DE KRUIF

Kunt u al een indicatie geven van wanneer het kabinet daar uit is?

RUTTE

Nou zodra wij denken dat de cijfers aanleiding geven om een eerlijk perspectief te geven. Dat is vandaag nog niet het geval.

DE KRUIF

En wanneer geven de cijfers aanleiding om dat perspectief te geven?

RUTTE

Dat heb ik net geschetst. Dan moet dus die verspreidingsgraad echt onder die 1 zitten. Het hoeft niet naar 0,1 hè jongens, dat is ook niet nodig. Want nogmaals, we accepteren helaas in Nederland ook de komende tijd nog steeds mensen ziek zullen worden, dat is onvermijdelijk. Maar je moet er wel voorkomen dat het weer tot een uitbraak leidt. Omdat boven de 1 dan besmetten mensen dus meer dan 1 persoon en dan gaat het exponentieel omhoog. Dus dat moet onder 1. Je moet ook kijken naar het totaal aantal besmettingen per dag en wat de zorg aankan. En als al die cijfers nou enigszins een beeld geven van oké, het is even wat rustiger, dan kun je zo'n perspectief schetsen. Dat is nog niet vandaag.

NIJS (SBS)

Is leeftijd daarbij ook een factor waar jullie naar kijken?

RUTTE

Ja is natuurlijk een hele ingewikkelde. Het lijkt mij heel ingewikkeld om te zeggen tegen iemand van 70: je mag ergens niet naar binnen. Wat wel denkbaar is, maar daar zijn we echt nog niet uit is dat je zegt tegen mensen van een bepaalde leeftijd: joh, neem jezelf extra in acht. Misschien is het voor jou met die leeftijd, stel dat dat het medisch advies is, niet verstandig om naar een plek te gaan waar het extra druk dreigt te worden of waar de anderhalve meter op bepaalde momenten dreigt in gevaar te komen. Dat zou je wel kunnen voorstellen.

NIJS

Maar stel dus dat bijvoorbeeld nachtclubs wel open zouden willen, dat je dan een leeftijdsgrens invoert van omdat misschien jongere mensen dus ook minder vatbaar zijn?

RUTTE

Daar moet je met elkaar ook maar eens heel goed over praten, want dat is toch ook nog wel wat. Ik zag dat van de clubs in Amsterdam, die hadden daarvoor, ik snap het ook die zitten natuurlijk ook langzamerhand met het water, proberen de neus boven het water te houden. Dus die zoeken ook naar wegen van hoe zouden wij veilig open kunnen. Maar als ik die plannen zo zag dacht ik er twee dingen bij. Niet dat ik er tegen ben, ik weet het gewoon nog niet, maar ik had er wel twee kanttekeningen mentaal zelf bij. De eerste is als jonge mensen ziek worden kunnen ze nog steeds ouderen aansteken en ze kunnen ook nog steeds zelf heel erg ziek worden. De kans is weliswaar kleiner, maar ook jongere mensen kunnen op de intensive care terecht komen. Als je nu kijkt naar de leeftijd op de IC dan zijn dat vaak ook wat jongere mensen. Omdat heel veel oudere mensen zelf ervoor kiezen niet op die IC te gaan liggen. Daarom zie je ook het sterftecijfer op de IC vele lager is in Nederland dan bijvoorbeeld in Duitsland. Dus je kunt nog steeds ziek worden. En het tweede is, je kunt nog steeds een ander aansteken als jij de ziekte krijgt. Dus het is niet allemaal zonder risico's. Het tweede is dat ik het maatschappelijk nogal een vraagstuk vind, waar ik nog helemaal geen, langer over na zou moeten denken en ook met elkaar maar eens over moeten praten, of je kunt zeggen tegen iemand: u mag er niet in want u bent 70. Dat is wat anders als je zou zeggen: we adviseren het niet te doen. Die snap ik.

NIJS

Maar bijvoorbeeld bij de scholen is er toch ook rekening mee gehouden omdat kinderen jonger zijn en minder vatbaar?

RUTTE

Ja, zeker. Maar daar zitten geen, op de lagere school zitten geen 70 jarigen.

NIJS

Nee, maar die kunnen toch daarna wel weer naar hun ouders en dan gaan hun ouders misschien, die mogen nu misschien wel weer bij opa en oma...

RUTTE

Ja maar daar is het advies sowieso voor iedereen: blijf een beetje bij opa en oma weg nu. Daar geldt sowieso het advies dat niet te doen. Maar het gaat niet hierom, maar of opa en oma zelf naar een discotheek zouden gaan. Nou geloof ik niet dat die Amsterdamse nachtclubs massaal bezocht werden door 70-jarigen. Dat geloof ik ook niet. Maar de meer principiële vraag is natuurlijk: hoe ga je daarmee om? En zeg je ik wil je paspoort zien, u bent 70, u komt er niet in. Of is er een advies tegen mensen die wat ouder zijn: blijf hier weg.

NIJS

Ja.

RUTTE

Weet je, daar moet ik langer over nadenken, dat vind ik echt een ingewikkeld vraagstuk en dat is natuurlijk ook wel weer waar dit virus ons toe dwingt om dat soort dingen allemaal heel fundamenteel te doordenken. Daar zou je anders 10 jaar voor nemen en dan nog drie commissies instellen. En daar hebben we nu allemaal een paar weken voor steeds. Ook als samenleving. Dus benieuwd wat uw enquête gaat uitwijzen.

NIJS

Ja, ik ook.

RUTTE

Goed weekend.

Zie ook

- › [Extra \(Rijks\)ministerraad](#)
- › [Coronavirus COVID-19](#)
- › [Coronavirus: financiële regelingen](#)
- › [Coronavirus-apps](#)
- › [Regering](#)

Verantwoordelijk

- › [Ministerie van Algemene Zaken](#)